

Myönnetyn perusrahoituksen (TEM:in osuus) määrä 2007-2009	109 500 euroa
Arvioitu sitomatta jäävän perusrahoituksen määrä vuosilta 2007-2009	Noin 5000 euroa (rahoituspäätökseen saakka)

1. Tausta:

Koillis-Savon alueellista maaseutuosioita hallinnoi Kehittämisyhdistys Kalakukko ry. Kehittämisyhdistys Kalakukko ry on Koillis-Savossa ja Kuopion seudulla toimiva maaseudun kehittämissyhteistyö. Varsinaisen AMO-hankkeen toiminta rajoittui kuitenkin Koillis-Savon alueelle eli Nilsiä, Juankosken, Rautavaaran, Tuusniemen ja Kaavin kuntiin.

2. Rahoitus:

Koillis-Savon AMO:n kokonaisbudjetti oli noin 221 000 €. Rahoituksesta jakautui seuraavalla tavalla:

- Työ- ja elinkeinoministeriö 50 %
- Maakunnan kehittämisraha 20 %
- Kuntaraha 30 %

Kustannukset jakaantuivat pääpiirteittäin seuraavasti:

- Palkat 112 000 €
- Ostopalvelut 94 000 €
- Muut menot 15 000 €

3. Henkilöstö ja ohjausryhmä:

Koillis-Savon AMO:a koordinoi palkattu seutukehittäjä Teemu Juntunen 1.8.2008 alkaen. Alkuvaiheessa AMO:a koordinoi toiminnanjohtaja Reeta Rönkkö, joka oli mukana AMO:n toiminnassa oman työnsä ohella 31.8.2008 saakka. Tämän jälkeen AMO:n toiminnassa on ollut mukana toiminnanjohtaja Jaana Paananen. Lisäksi Kalakukko ry:n hankesihteerit Heli Haverinen ja Laura Tuunanen (4.5.2009 alkaen) ovat tukeneet AMO:n toimintaa toimistopalveluiden osalta.

Koillis-Savon alueellisen maaseutuosion ohjausryhmä oli seuraava:

Jäsenet

Sirpa Lintunen, pj 3.5.2009 saakka
Jaana Paananen, pj 4.5.2009 alkaen
Aila Salminen
Jari Kosonen
Petri Kangasperko
Jorma Autio
Jouni Perälä
Matti Matikainen
Vesa Lötjönen
Teemu Juntunen, Sihteerit

Organisaatio

Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:n hallituksen pj
Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:n toiminnanjohtaja
Pohjois-Savon liitto
Koillis-Savon kehitys Oy
Juankosken kaupunki
Nilsiä kaupunki
Tuusniemi kunta
Rautavaaran kunta
Kaavin kunta
Kehittämisyhdistys Kalakukko ry

Kuntaedustajien varajäseninä ovat olleet kuntien elinkeino/maaseutuelinkeinoasiamiehet tai -sihteerit.

Ohjausryhmän on kokoontunut yhteensä 13 kertaa.

4. Koillis-Savon AMO:n keskeisimmät yhteistyötahot:

- Koillis-Savon kunnat
- Työ- ja elinkeinoministeriö
- Pohjois-Savon liitto
- Koillis-Savon kehitys Oy
- Sisä-Savon alueellinen maaseutuosio, myös muut AMO-alueet erityisesti Itä-Suomen AMO:t
- Alueen oppilaitokset, ml. maakunnan oppilaitokset (esim. Savonia AMK)
- Alueen yritykset
- Eri kehittämishankkeet (Kuntaliitto; Pienyritykset kuntapalveluiden tuottajina, Ylä-Savon kehitys; Oppiva Yritys, TE-keskus; Itä-Suomi työperäisen maahanmuuton pilottialueeksi)
- Aluekeskusohjelmat (Kuopio, Ylä-Savo, Varkaus)
- Kehittämisyhdistys Mansikka ry, Ylä-Savon veturi
- Proagria
- Lönnrot-instituutti, Kajaanin yliopistokeskus
- Innolink Research Oy
- Liidea Oy

5. Tavoitteet (Alkuperäinen hankehakemus / ohjelma / toimintasuunnitelmat):

Elinkeino- ja osaamisstrategian laatiminen

Koillis-Savon AMO ohjelman toteuttamisen aloitus elinkeino- ja osaamisstrategian laatimisella. Strategian laatiminen on perusedellytys seutukunnan elinkeinoyhteistyön kehittämiseksi sekä AMO ohjelman sisällön konkretisoimiselle ja tarkentamiselle.

Koillis-Savon AMO ohjelman täydentäminen

Laaditun elinkeino- ja osaamisstrategian pohjalta Koillis-Savon AMO ohjelmaa täydennetään, täsmennetään ja tarpeen mukaan tiivistetään valittuja kehittämisteemoja.

Yhteistyön tiivistäminen

Tiivistää Koillis-Savon ja lähialueiden toimijoiden yhteistyötä elinkeinojen ja osaamisen kehittämisessä

Alueen asukkaiden ja palveluyritysten tarpeiden kartoitus sekä palvelualan toimijoiden yhteistyö

Tavoitteena on saada aikaan palveluntuottajien toimiva verkosto ja sitä kautta lisätä ja monipuolistaa tarjontaa.

Matkailuyritysten verkostoituminen

AMO ohjelman avulla on tavoitteena kehittää hyvinvointipalveluita tarjoavien matkailuyritysten verkosto.

Koillis-Savon markkinointi asumis- ja työskentelykohteena sekä kansainvälinen rekrytointi

Kansainvälisen rekrytoinnin suunnittelu ja mahdollisuuksien mukaan myös toteuttaminen hankkeen toteutusaikana

Yllä olevat alkuperäiset tavoitteet muokkautuivat toteutuksen aikana. Toimenpiteitä tehtiin pääasiassa kaikkiin asetettuihin tavoitteisiin. Ainoastaan kansainvälisyys jäi toteutusaikana kokonaisuudessaan pois. Tähän oli syynä lähinnä muuttuva työllisyystilanne alueella, joten ajankohta ei ollut sille otollinen. Kokonaisuudessaan asetetuista tavoitteista voi todeta, että ne olisi voinut asettaa konkreettisemmalla tasolla.

Hankkeen toteutusaikana tavoitteet siis muotoutuivat ja mukaan tuli myös uusia tavoitteita, jotka pääosin asettuivat alkuperäisten tavoitteiden alle. Tavoitteiden suuntaamisessa auttoi laadittu elinkeino- ja osaamisstrategia. Alla on listattu hankkeen tavoitteita konkreettisemmin:

Koillis-Savon alueellinen maaseutuosi

- Alueen vetovoimaisuuden ja asumisen edellytysten parantaminen

Vetovoimaisen ympäristön kehittämisessä pitkän tähtäimen tavoitteena on uusien asukkaiden, yritysten saaminen alueelle.

- Matkailun kehittäminen ja toimijoiden verkostoituminen

Tavoitteena matkailuyrittäjien yhteistyön ja verkostoitumisen edistäminen

- Pienyritykset kuntapalveluiden tuottajina –hanke

Tavoitteena luoda yhteistoimintamalli, jonka avulla kuntasektori ja alueen pienyritykset saavat aikaan toimivan keskusteluyhteyden, sekä välittää tietoa kuntien kysynnästä ja suunnitelmista ja yritysten osaamisesta ja tarjonnasta.

- Kaupan keskittymisen vaikutukset yritystoimintaan ja asumiseen maaseutualueella

Tavoitteena selvittää koillisavolaisten kuluttajien erikoiskaupan valintaa, sen syitä ja vaikutuksia alueen rahavirtoihin.

- Ennakointitoiminnan käynnistäminen

Tavoitteena kehittää ennakoinnista systemaattisen työkalun seudun/alueellisen kehittämisen tueksi.

- Koheesio- ja kilpailukykyohjelmaan valmistautuminen

Seutukehittäjä vastaa Koillis-Savon alueen kuntien puolesta KOKO-ohjelman valmistelusta yhteistyössä Kuopion aluekeskusohjelman ja Sisä-Savon alueellisen maaseutuosiön kanssa.

6. Alueellisen maaseutuosiön toimenpiteet 2007-2009 suhteessa tavoitteisiin

Kuntakierrokset

Toiminnan alkuvaiheessa seutukehittäjä teki kunnanjohtajakierrokset kaikkiin alueen kuntiin. Tarkoituksena oli keskustella AMO:lle asetettavista tavoitteista sekä muista toiveista. Kierros uusittiin syksyllä 2008. Yhteydet kuntiin ovat olleet tiiviitä muutenkin, sillä kunnanjohtajat ovat ohjausryhmän jäseninä.

Elinkeino- ja osaamisstrategia

Koillis-Savon AMO:n toteutus aloitettiin alueen elinkeino- ja osaamisstrategian laadinnalla, joka oli Koillis-Savon AMO:n tärkein toimenpide vuonna 2008. Strategian laadinnasta ja kokoamisesta vastasi Kehittämisyhdistys Kalakukko ry (seutukehittäjä) tiiviissä yhteistyössä Koillis-Savon Kehitys Oy:n, kuntien ja yrittäjien kanssa. Alueella ei ollut yhteistä ajantasaista strategiaa, joten laadinnalla oli erittäin suuri painoarvo. Strategian laadinta aloitettiin yleisötilaisuuksilla kaikissa Koillis-Savon kunnissa. Tilaisuuksiin osallistui noin 110 henkilöä. Strategian laadinnan aikana on keskusteltiin seuraavien tahojen kanssa (ml. ohjausryhmä):

- Pohjois-Savon liitto
- Pohjois-Savon TE-keskus
- Pohjois-Savon metsäkeskus
- Maito-Savo
- Savon ammatti- ja aikuisopisto
- Kuopion seudun uusyrityskeskus
- Työvoimatoimisto
- Ylä-Savon ammattiopisto
- Savonia-ammattikorkeakoulu
- Yrityskontakteja, yrittäjäjärjestöt
- Lukuisat eri hankkeet

Strategia valmistui lopullisesti alkuvuonna 2009 ja sitä esiteltiin valtuustoille vuoden 2009 aikana. Strategia ohjasi ja konkretisoi myös AMO:n toimenpiteitä vuodelle 2009 ja se auttoi KOKO:on valmistautumisessa.

Matkailun kehittämiseen liittyvät toimenpiteet

Strategian yleisötilaisuuksista ja kunnista saatujen teemojen/palautteen perusteella aloitettiin matkailualan kehittämiseen liittyvien toimenpiteiden suunnittelu ja toteutus. Keväällä 2008 järjestettiin yhdessä Koillis-Savon kehitys Oy:n kanssa alueen matkailuyrityksille seminaari Tahkovoarella. Pääteemana oli luonnon "tuotteistaminen", markkinointi, yhteistyö ja verkostoituminen.

Vuonna 2008 tehtiin selvitys alueen matkailuyrittäjistä yhteistyössä Savonia-ammattikorkeakoulun ja Koillis-Savon Kehitys Oy:n kanssa. Tavoitteena oli kartoittaa muun muassa alueen ja sen matkailuyritysten nykytila, kehittämistarpeet ja tulevaisuuden haasteet. Seutukehittäjä osallistui itse noin 30 yrityksen haastatteluun.

Selvityksen perusteella alueen matkailuyritysten vahvuuksia ovat mm. luonto ja maisemat, laadukkaat palvelut, Venäjän läheisyys sekä oman yrityksen imago. Heikkouksia olivat puolestaan resurssipula, monipuolisten palvelujen puuttuminen, markkinointi- ja myyntiosaaminen, liiketoimintaosaaminen ja toiminnan sesonkiluonteisuus.

Syksyllä 2008 Matkailun kehittämisen ja strategian laadinnan taustaksi järjestettiin lisäksi kaksipäiväinen strategiaseminaari Vuokatissa, johon osallistui mm. keskeisiä alueen viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä Koillis-Savon kehitys Oy:n ja Kalakukko ry:n lisäksi.

Vuoden 2009 alussa järjestettiin alueen matkailuyrityksille ja -toimijoille seminaari, jossa paneuduttiin vuonna 2008 laaditun tutkimuksen tulokseen, johtopäätöksiin jatkotoimenpiteisiin. Konkreettisista matkailutoimenpiteistä tämän jälkeen on vastannut Koillis-Savon kehitys Oy.

Pienyritykset kuntapalveluiden tuottajina –hanke (PPP-hanke)

Seutukehittäjä on osallistunut hankkeen toteutukseen AMO:n puitteissa eri toimenpiteiden kautta ja on toiminut hankkeen Koillis-Savon pilottialueen yhteyshenkilönä. Hankkeen virallinen toteuttaja oli Suomen Kuntaliitto. Muita toteuttajatahoja olivat Maa- ja metsätuottajain keskusliitto MTK ja Elinkeinoelämän keskusliitto EK.

Hanke käynnistettiin alueella tammikuussa 2009 yhteisellä tilaisuudella, jossa oli paikalla kuntien ja yrittäjien edustajia. Tilaisuudessa perustettiin kaksi alatyöryhmää jatkamaan aihepiirin ja ongelmien käsittelyä. Työryhmien jatkotapaamiset kuitenkin kuihtuivat osallistujien vähäisyyteen. Keväällä 2009 asiaa jatkettiin kuljetuksiin liittyvien asioiden ja ongelmien ratkaisujen kautta. Alueella pidettiin kaksi kuljetuspuolen tilaisuutta, jossa tarkasteltiin kuntien kuljetuksien kustannuksia ja niihin liittyviä ongelmia sekä ratkaisumahdollisuuksia. Tilaisuuksissa oli paikalla myös kuntaliiton asiantuntijoita ja kuljetusten suunnitteluun erikoistunut yritys. Näiden seurauksena alueen kunnat lähtevät toteuttamaan yhteistä henkilökuljetussuunnitelmaa vuonna 2010. Seutukehittäjä osallistui em. valmisteluprosessiin ja on mukana suunnitelman laadinnassa yhteistyökumppanina ja henkilöresurssina.

Syyskuussa 2009 pidettiin hankintaseminaari, jossa pohdittiin edelleen kuntien hankintoja sekä kuntien ja yritysten yhteistyön tilaa. Tilaisuudessa oli asiantuntijoita Kuntaliitosta ja Kuopion seudun hankintatoimesta. Tilaisuus pidettiin yhteistyössä Kuntaliiton ja Oppiva yritys -hankkeen kanssa. Tilaisuudessa tuli ilmi, että myös kunnan viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden hankintaosaamista on tarpeen kehittää sekä lisätä siihen liittyvää strategista ajattelua. Koulutustilaisuus kuntien palvelustrategiasta tullaan asiaan liittyen pitämään tammikuussa 2010.

Yllä olevien asioiden valmistelu ja suunnittelu oli vuonna 2009 merkittävä osa seutukehittäjän työnkuvaa, koska aihepiiri osoittautui erittäin ajankohtaiseksi ja haasteelliseksi. Toiminta liittyi tiiviisti alkuperäiseen tavoitteeseen palvelujärjestelmien kehittämisestä. Asiaa tullaan viemään eteenpäin vahvasti myös jatkossa. Yhteistyö Kuntaliiton hankkeen kanssa on ollut erittäin toimivaa ja tuloksellista.

Kaupan keskittymisen vaikutukset yritystoimintaan ja asumiseen maaseutualueella

Tutkimukselle haettiin rahoitusta YTR:ltä, josta tuli kielteinen päätös. Tutkimus toteutettiin kuitenkin AMO-osarahoitteisesti ja sen teki Koillis-Savon Kehitys Oy. Seutukehittäjä on osallistunut tutkimuksen toimenpiteiden suunnitteluun (esim. kyselyrunko ja muu tekninen

Koillis-Savon alueellinen maaseutuosio

toteutus). Tutkimuksesta valmistuu pro gradu-tutkielma Kuopion yliopiston kauppatieteen laitokselle. Lisäksi aiheeseen liittyen seutukehittäjä teki muutamia yrityshaastatteluja.

Tutkimuksessa toteutettiin kuluttajakysely otantamenetelmällä noin 1800 koillissavolaiselle asukkaalle. Tutkimuksessa selvitettiin koillissavolaisten kotitalouksien ostokäyttäytymistä päivittäistavarakaupan ja yleisimpien erikoistavarakaupan tuotteiden ja palvelujen osalta. Tutkitut tuoteryhmät edustavat noin 90 % eli vajaa 100 miljoonaa euroa kotitalouksien keskimääräisestä vuosittaisesta ostovoimasta.

Koillissavolaiset ostavat omista kotikunnistaan vuodessa reilun 60 miljoonan euron arvosta tuotteita ja palveluita tutkituissa tuoteryhmissä. Koillis-Savon sisällä ostovoimaa kulkeutuu toisten kuntien alueelle noin 10 miljoonaa euroa vuodessa. Koillis-Savon ulkopuolelle ostovoimasta valuu vajaa 30 %, noin 17 miljoonaa euroa.

Ennakointitoiminnan käynnistäminen

Kesällä 2009 käynnistettiin "Ennakointiselvitys 2015 Koillis-Savon seudulla". Ennakoinnin toteuttaa Innolink Research Oy. Selvityksen tarkoituksena on koota yhteen ennakointitietoa ja kehittää ennakoinnista systemaattisen työkalun seudun kehittämisen tueksi. Selvityksen tueksi konsulttiyritys haastatteli syksyllä 2009 noin 50 alueen (myös maakunnallisia) keskeistä viranhaltijaa, luottamushenkilöitä, yrityksiä ja aluekehittäjiä. Selvitys piti sisällään myös työpaja tyyppistä toimintaa. Selvitys valmistuu vuoden 2009 loppuun mennessä ja se on tarkoitus jalkauttaa alueelle vuoden 2010 aikana.

Alueen vetovoiman ja asumisen edellytysten kehittäminen

Teemaan liittyvänä konkreettisena toimenpiteenä toteutettiin "Kyläsuunnittelun vaikuttavuuden arviointi Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:n alueella". Arvioinnin toteutti Kajaanin yliopistokeskuksen Lönnrot-instituutti. Arvioinnin tarkoituksena oli vastata seuraaviin kysymyksiin:

- miten kyläsuunnittelun vaikuttavuutta kehitetään?
- miten kylien ja kuntien vuorovaikutusta parannetaan?
- miten kyliä aktivoidaan?

Arviointi piti sisällään kyselyjä niin kyläedustajille, kuntien viranhaltijoille ja luottamushenkilöille. Lisäksi pidettiin kaksi fokusryhmähaastattelutilaisuutta.

Kyläsuunnittelun kehittämistä tullaan jatkamaan vuonna 2010 viemällä arvioinnin tulokset käytäntöön.

Asumisen ja vetovoimateemaan liittyen aloitettiin jo vuoden 2010 toimenpiteiden suunnittelu. Tästä konkreettisena esimerkkinä on maaseutuasumisen edistämiseen liittyvän hankesuunnitelman laatiminen yhdessä Sisä-Savon AMO:n ja maakunnan toimintaryhmien kanssa.

Yhteistyön tiivistäminen

Jatkuvana toimintana on ollut yhteistyöverkoston rakentaminen. Yhteistyö Sisä-Savon AMO:n kanssa on ollut jatkuvaa. Verkoston rakentamisen voi jakaa kuitenkin useaan kokonaisuuteen. Ensinnäkin on ollut AMO-alueen kuntien yhteistyön tiivistäminen, joka konkretisoitui parhaiten strategian laadinnan kautta. Toisena merkittävä verkostoitumisena on ollut yhteyksien rakentaminen maakunnan oppilaitoksiin, kehittämissyhtiöihin/organisaatioihin sekä jonkin verran eri viranomaisiin. Tämä on ollut tärkeää muun muassa osaamisen siirron ja hankkeiden jalkauttamisen tehostamiseksi. Hankkeiden jalkauttaminen alueelle on ollut tärkeää, koska alue on ollut usein "paitsiossa" maakunnallisista hankkeista. Yhtenä hanke-esimerkkinä voi mainita kuntaliiton "Pienyritykset kuntapalveluiden tuottajina" -hankkeen, johon Koillis-Savon kunnat lähtivät mukaan vuonna 2009.

Kolmantena yhteistyömuotona on ollut AMO:jen välinen yhteistyö. Itä-Suomen AMO:illa oli yhteinen tapaaminen keväällä. Lisäksi Keski-Suomen ja Sisä-Savon kanssa järjestettiin yhteinen seminaari liittyen hoivayrittäjyyteen (paikalla noin 40 henkilöä).

Koillis-Savon alueellinen maaseutuosio

Yhtenä merkittävänä yhteistyöavauksena on ollut verkostoituminen maakunnan aluekeskusohjelmien ja erityisesti Kuopion aluekeskusohjelman suuntaa. Tämän taustalla on ollut pitkälti KOKO:on valmistautuminen.

Koheesio- ja kilpailukykyohjelmaan valmistautuminen

Seutukehittäjä vastasi Koillis-Savon alueen kuntien puolesta KOKO-ohjelman valmistelusta yhteistyössä Kuopion aluekeskusohjelman ja Sisä-Savon alueellisen maaseutuosion kanssa. Valmistelu piti sisällään lukuisia sidosryhmätapaamisia. Koillis-Savon AMO:n vastuulla oli matkailuun liittyvien toimenpiteiden suunnittelu muiden valmistelutoimenpiteiden ohella.

Muita toimenpiteitä

Alueen kunnille ja muille kehittäjäorganisaatioille on koottu rahoitustyökirja/opas muista kuin perinteisistä rahoituslähteistä.

Lisäksi seutukehittäjä on tarpeen mukaan toteuttanut joitakin yksittäisiä (pikaisia) toimenpiteitä joita muutamia on mainittu seuraavassa:

- Koillis-Savon alueellisen maaseutuosion itsearvioinnin toteuttaminen
- Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:n hallituskysely
- Matkailutilastojen kokoaminen kunta/yrittäjäkäyttöön

7. Alueellisen maaseutuosion tulokset ja vaikutukset 2007-2009

1. Elinkeino- ja osaamisstrategian laadinta
2. Matkailun kehittämiseen liittyvät toimenpiteet
3. Tulevaisuuden haasteiden ennakointi
4. Verkostoituminen muiden toimijoiden kanssa sekä maakunnallisesti että ylimaakunnallisesti
5. Kehittämistoimenpiteiden pohdinta kuntien, yrittäjien ja muiden sidosryhmien yhteistyöllä
6. Kuntaliiton hankkeeseen liittyvät toimenpiteet (hankinta-asiat)
7. Erillishankkeiden toteutus (yhteistyö tutkimuslaitosten kanssa)
8. Maaseutuasumisen edistäminen ja elinvoiman ylläpito
9. Itä-Suomi AMO-yhteistyö (Itä-Suomen maaseutualueiden yhteistyö käynnistynyt)
10. KOKO-valmistelu

Hankkeelle ei ole asetettu konkreettisia määrällisiä tavoitteita. Hankkeen tilaisuuksiin on osallistunut yhteensä noin 300 henkilöä, joista yrittäjiä noin puolet.

Keskeisimmät vaikutukset voi kiteyttää alueen toimijoiden yhteisen kehittämistahdon rakentamiseen mm. strategian laadinnan kautta, matkailutoimenpiteiden priorisointiin, verkostoitumiseen, hankkeiden jalkauttamiseen, yhteistyöhön Kuntaliiton kanssa ja lukuisten erillishankkeiden/selvitysten toteuttamiseen.

Lukuisten toimenpiteiden vaikutukset tulevat vielä konkreettisemmin tulevaisuudessa. Näistä on syytä nostaa esiin muun muassa kyläsuunnittelun vaikuttavuuden arviointi, jonka tuloksia tullaan hyödyntämään jatkossa. Myös ennakointitoiminta on tarkoitus jalkauttaa alueelle vuonna 2010 ja ottaa se käyttöön päätöksen teon tueksi. Hankintoihin liittyvien ongelmien esiin nostamista ja ratkaisua voi pitää merkittävä asiana, joka vaikuttaa vielä hankkeen päättymisenkin jälkeen.

8. Hankkeen aikana tuotettu materiaali, tilaisuudet, seminaarit yms.

Materiaalit, artikkelit, julkaisut yms:

- Lehtiartikkeleita / ilmoituksia 30 kappaletta
- Strategian julkaisu
- Matkailuselvityksen raportti

Koillis-Savon alueellinen maaseutuosi

- Tutkimusraportti "Kaupan keskittymisen vaikutukset yritystoimintaan ja asumiseen maaseutualueella" (materiaalia käytetään myös pro gradu-työhön Kuopion yliopistolle)
- Arviointiraportti "Kyläsuunnittelun vaikuttavuuden arvioinnista Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:n alueella"
- Ennakointiselvitysraportti (valmistuu vuoden 2009 loppuun)
- Itsearviointiraportti

Tilaisuudet ja seminaarit:

Strategian laadintatilaisuudet

- Yleisötilaisuudet kaikissa kunnissa. Osallistujia yhteensä noin 100 henkilöä
- Yrittäjäjärjestöjen tapaaminen. Osallistujia 12 henkilöä
- Strategiaseminaari Vuokatissa keskeisille luottamushenkilöille ja viranhaltijoille. Osallistujia 17 henkilöä.
- Valtuustokierrokset kaikissa kunnissa
- AMO:n ja strategian esittely Koillis-Savon yhteistyöneuvottelukunnan kokouksessa

Matkailutilaisuudet

- Matkailuseminaari Nilsin Tahkokuorella. Osallistujia 45 henkilöä.
- Matkailun kehittämistilaisuus Juankoskella. Osallistujia 46 henkilöä.

Pienyritykset kuntapalveluiden tuottajina –hankkeen tilaisuudet

- Kuntien ja paikallisten yritysten yhteistyön tilanne ja haasteet palveluiden tuottamisessa. Hankkeen avaustilaisuus, jossa paikalla 47 henkilöä
- Kaksi alatyöryhmätapaamista (tekninen ja sekatyöryhmä), joissa paikalle 9 henkilöä
- Kuntien kuljetussuunnitteluun liittyviä tapaamisia kaksi, joissa paikalle 26 henkilöä.
- Hankintaseminaari Nilsissä. Osallistujia 32 henkilöä.

Muita tilaisuuksia

- Itä-Suomen AMO-tapaaminen. Osallistujia 15 henkilöä.
- Kaksi kappaletta kyläsuunnittelun arvioinnin fokusryhmähaastatteluja kylätoimijoille ja kuntien viranhaltijoille. Osallistujia 20 henkilöä.
- Ennakointiselvityksen tulevaisuustyöpaja. Osallistujia 12 henkilöä
- Lukuisa määrä eri yhteistyö/hanketapaamisia (ml. KOKO:n valmisteluun liittyvät tapaamiset)

9. Hankkeen haasteet, ongelmat ja puutteet (perustuu osittain myös itsearviointikyseelyyn)

Koillis-Savon AMO:n alkuvaiheen haasteena oli tietynasteinen konkretian puute. Tämä ongelma olisi voinut olla pienempi, jos suunnitteluvaiheessa olisi toimenpiteitä konkretisoitu. Toisaalta tietynlainen väljyys mahdollisti helpomman reagoimisen kuhunkin tarpeeseen mitä alueella nousi esille.

Yksi merkittävä puute hankkeen toteutuksessa on ollut elinkeinoelämän heikko kiinnittäminen toteutukseen. Tämä on toisaalta hanketoiminnan yleinen ongelma. Koillis-Savon AMO asemoituikin kokonaisuudessaan kuntien, yrittäjien, Kalakukko ry:n ja Koillis-Savon kehityksen välimaastoon, jota kautta yritysytäkentää on kuitenkin tullut. Toisaalta yritysten vähäisen kiinnostuksen ja sitoutumisen taustalla on se, ettei hankkeella ollut suoraan yrityksille mitään tarjottavaa.

Toiminnalle asetti jonkin verran haasteita hankeajan lyheneminen alkuperäisestä, joka toisaalta kuitenkin vaikutti siihen, että toimenpiteitä joutui priorisoimaan. Tieto KOKO-ohjelman alkamisesta tuli kuitenkin hyvissä ajoin, joten asiaan ehti reagoida.

Kritiikkiä hanketta kohtaan on tullut mm. siitä, että pitäisi olla enemmän tekemistä ja vähemmän kirjoittamista. Tällä viitataan mm. siihen, että kun AMO löysi paikkansa alueella, niin heti kun näin tapahtui, asiantilaan tuli muutos KOKO:n kautta. Päätöksiin on saatava pitkäjänteisyyttä, että toiminnassa päästään konkreettisemmalle asteelle.

Koillis-Savon alueellinen maaseutuosio

Alkuvaiheessa kuntien heikko kiinnostus AMO:n toimintaan aiheutti haasteita. Tämä ongelma poistui kuitenkin toiminnan aikana keskustelujen, eri toimenpiteiden ja tiedottamisen kautta. Kuntien kiinnostus ja yhteistyö on ollut loppuvaiheessa hyvällä tasolla.

Lisäksi kansainvälisyys ja siihen liittyvät työvoiman rekrytointiasiat eivät toteutuneet, johon vaikutti ennen kaikkea yleinen taloudellinen kehitys ml. työllisyyden kehitys.

10. Koillis-Savon alueellisen maaseutuosion 2007-2009 yhteenveto ja jatkuvuus

Koillis-Savon AMO:n alkuvaiheen haasteena oli löytää oma rooli ja paikka alueellisen kehittämisen kentässä, koska toimintamalli varsin uusi alueella. Noin vuoden aikana rooli kuitenkin löytyi ja sen voi kiteyttää sanoihin, välittäjä, käynnistäjä, tiedonkerääjä, toimijoiden yhteen saattaja ja sekalainen kehittäjä.

Hankkeen vaikuttavuuden ja toiminnan kannalta on osoittautunut positiiviseksi, että Koillis-Savossa hanketta hallinnoi paikallinen toimintaryhmä. Toimija on neutraali ja sillä on yhtymäkohta Kuopion ja Siilinjärven maaseutualueisiin. Em. on helpottanut muun muassa KOKO-ohjelman valmistelussa ja toimenpiteiden priorisoinnissa.

Jatkossa tavoitteet tulee asettaa realistisemmin suhteessa resursseihin, tavoitteiden tulee olla selkeämpiä ja niitä tulee priorisoida. Tämä on tärkeää, jotta voidaan vastata vielä paremmin alueen kehittämishaasteisiin. Tiedotustoimintaan tulee kiinnittää myös huomioita toiminnan läpinäkyvyyden parantamiseksi. Haasteellisin toiminta näyttää liittyvän yritystoiminnan edistämiseen ja osaamisen vahvistamiseen. Jatkossa tulee kiinnittää huomiota myös imagon, vetovoimaisuuden ja asumisen edellytysten parantamiseen. Edellä mainitut asiat on pyritty huomioimaan Koheesio- ja kilpailukykyohjelman valmistelussa.

Lopuksi on syytä korostaa, että AMO:n kaltainen kehittämistoiminta vaatii pitkäjänteisyyttä niin toteuttajalta kuin mukana olevilta kehittämiskumppaneilta, koska tuloksia ei tule välttämättä nopeasti. Työ vaatii usein myös rakenteisiin vaikuttamista. Kokonaisuudessaan AMO muodostui aluekehittämisen työvälineeksi, joka täydensi kehittämiskokonaisuuksia kokoamalla tietoa ja verkostoja kehittämistyön ympärille.

Yhteenvedon voi päättää 2.12.2009 pidetyn ohjausryhmän yhteiseen näkemykseen siitä, että Koillis-Savon alueellinen maaseutuosio on onnistunut vähintään hyvin ja osittain jopa erinomaisesti suhteessa resursseihin...

Paikka ja aika Allekirjoitus

Nimen selvennys: Juha-Pekka Okulov
Asema organisaatiossa: Kalakukko ry:n hallituksen puheenjohtaja

Nimen selvennys: Jaana Paananen
Asema organisaatiossa: Kalakukko ry:n toiminnan johtaja

Nimen selvennys: Teemu Juntunen
Asema organisaatiossa: Seutukehittäjä